

tingelse, nemlig at Børnene skulle møde og underkaste sig Prøve ved Examen i den vedkommende Almue-skole, har været helbig, dengang Loven udkom, skal jeg ikke videre opholde mig ved. Jeg tvivler om, at den har været det, jeg troer, at den fra Begyndelsen af har været stiftet til at trykke og fortrædige den private Underviisning; men Forholdene have senere udviklet sig saaledes, at det forekommer mig, at denne Bestemmelse nu høilig trænger til at forandres. Jeg skal tillade mig at opløse det høitærede Thing om, hvorledes Sagen stiller sig i saa Henseende i den Landsdeel, hvor den frie Underviisning og de frie Skoler meest florerer, nemlig paa Fyen. Der er paa Fyen 16 Fri-skoler, der paa 1 nær ere oprettede, efterat Loven af 2den Mai 1855 er udkommen, og Børnenes Antal i disse Skoler er 527. Af disse Skoler er der 1, som har Børn fra 5 Sogne, 3, der have Børn fra 4 Sogne, 6, der have Børn fra 3 Sogne, 4, der have Børn fra 2 Sogne, og 2, der have Børn fra eet Sogn. Det høieste Antal Børn, som gaar i nogen af disse Skoler, er 61; 2 af disse Skoler have over 50 Børn, 3 have 40 og derover, 2 have over 30, 4 have over 20, 3 have over 10, og kun 1 har 10, som er det laveste Antal. 10 af Lærerne ved disse Skoler have ingen Examen, 5 ere Seminarister og 1 Præst. Det forekommer mig, at man ikke behøver at sige mange Ord for at gjøre det indlysende, hvor generende det er for en Skole, der besøges af Børn fra 5 forskjellige Sogne, at disse Børn skulle søge hen til de respektive Sogne, hvor de have hjemme, for at lade sig prøve ved den offentlige Examen i Almue-skolen der. Det kan meget let indtræffe, og det har allerede viist sig, at det kan blive umuligt at efterkomme denne Bestemmelse. Det Tilfælde er nemlig indtruffet, at Børn fra den samme Skole ere tilsagte til at møde paa to forskjellige Steder til samme Tid, og da Læreren naturligviis gjerne vil følge Børnene, saa har det bogstavelig været umuligt for ham at efterkomme Opfordringen. Jeg har derfor, efter Anmodning af Flere, tilladt mig for det høitærede Thing at forelægge dette lille Lovforslag, som indeholder den Bestemmelse, at istedetfor at Børnene personlig skulle møde og i de paa-

gjældende Almue-skoler lade sig afhøre ved Examen, skal et skriftligt Vidnesbyrd fra en i Følgekirken ansat Præst være tilstrækkeligt Beviis for, at de have de fornødne Kundskaber. Jeg er navnlig gaaet ud fra, at Staten maa finde sig betrygget ved et saadant skriftligt Vidnesbyrd fra en i Staten ansat Embedsmand, og tillige fra, at den vedkommende Embedsmand, førend han udstedte en saadan Attest, virkelig vilde forviis sig om, at det, han giver Attest om, er overeensstemmende med Sandheden, at han altsaa vil prøve, om de Børn, for hvilke han udsteder Attest, ere tilstrækkelig underviste, og det forekommer mig, at der fra Statens Side ikke kan være Noget at erindre imod en saadan Bestemmelse. Det er en Selvefølge, at den, der ikke kan skaffe et saadant Vidnesbyrd, maa lade sine Børn møde til Examen. Jeg havde først tænkt mig, at man kunde være bleven staaende ved, at vedkommende Skolebestyrelse blev forpligtet til at afholde Examen i vedkommende Fri-skole, men saa er det rundet mig i Sinde, at de, der have løst Sognebaandet, maae, som det forekommer mig, have en ubestridelig Ret til at fordrø, at den Præst, de have sluttet sig til, ogsaa bliver den, der skal prøve deres Børn i Religionsunderviisningen, at det er ham, som skal erklære, om Børnene ere modne til Konfirmation, og at det i det Hele er ham, der skal afgive sin Kjendelse, om Børnene ere tilstrækkelig underviste i Religion. Det forekommer mig, at man ikke med Villighed kan fordrø, at Forældre, som have stilt sig fra deres Sognepræst, fordi der er Uovereensstemmelse mellem ham og dem angaaende Troes-sager, i Fremtiden skulle være bundne til at lade denne Præst afgjøre, om deres Børn ere tilstrækkelig underviste i Religionskundskab. Hvis jeg havde troet at turde gaae ud fra, at man vilde være villig til at fritage Religionsunderviisningen for at være en Examenssag, skulde jeg have indskrænket mig til at foreslaae, at vedkommende Skolebestyrelse mødte paa Stedet, hvor Skolen er, og holdt Examen der, men da jeg ikke har turdet gaae ud fra den Forudsætning, har jeg fundet, at den her foreslaaede Maade var den bedste at komme ud over disse Vanskeligheder paa. Naar jeg siger, at jeg ikke har troet, at man vilde være villig til